

Slušnost nic nestojí

eFocus

K napsání tohoto příspěvku mne přiměly dva články, které vyšly na tomto místě před několika dny. V jednom se Daniela Zemanová zabývala důstojností soudcovské funkce a důvěrou v soudnictví a ve druhém Stanislav Balík otázkami slušnosti a zdvořilosti. Mám za to, že tato dvě témata spolu velmi úzce souvisí.

To nejmenší, čím můžeme jako soudci přispět k důvěře v justici, je naše chování k účastníkům řízení. Chování slušné, zdvořilé, vyjadřující respekt ke stranám sporu a současně i vědomí vlastního postavení. Pominu písemný styk, i když i ten je významný, a soustředím se na soudní jednání.

Nejprve k tomu slušnému chování. Nic nestojí, a přesto dělá divy. Účastníci musí mít pocit, že je důležité, že přišli. Víím, že to někdy spíše nepotěší, ale to nesmí být znát. Soudce je v jednací síni kvůli účastníkům, nikoli naopak. Podstatný je oční kontakt se stranami. Jasně a zdvořilé oslovování. To bych zdůraznil zvláště v trestním soudnictví. Tam je to mnohdy obtížnější, ale stejně významné. „Sprostého podezřelého“ přenechejme raději do světa Jára Cimrmana.

Úkolem soudce v soudní síni je zajistit, aby před ním proběhl proces podle pravidel, aby nikdo na svých právech nebyl zkrácen, ale aby také nikdo svá práva nezneužíval. Nejen, že tak proces má proběhnout, ale má tak i vypadat! To vyžaduje v první řadě důkladnou přípravu na každé jednání. Ta je základem úspěchu. Jen připravený, spisu znalý soudce ví, kam má jednání směřovat. Co má být prokazováno a co je zbytečné. Jen takový soudce je schopen rozlišit, kdy účastník přednáší důležitá tvrzení či důkazní návrhy a kdy jen „kalí vodu“ a protahuje řízení. A právě takový soudce si může dovolit jednat se stranami slušně a přitom je nenechat na pochybách, že je to jen a jen on, kdo je pánem v soudní síni.

Proč tolik zdůrazňuji slušnost a připravenost soudce? Neprostá většina lidí se před soudem ocitne jednou za život. Všimají si věcí, kterých si profesionál ani nevšimne. Často se spíše smíří se svým neúspěchem ve sporu, než s pocitem, že byli u soudu „páté kolo u vozu“. Že na jejich řeči nebyl nikdo zvědavý a že už asi bylo vše rozhodnuto předem. To jsou momenty, které si nenechají pro sebe a které škodí celé justici.

Jistě, jsou účastníci, se kterými se zdvořile jednat nedá. Které mnohdy nezbyvá než vykázat z jednací síně. Ale popravdě, kolik těch opravdu nezvladatelných je? Z vlastní zkušenosti bych řekl, že desítky. Desítky proti tisícům slušných lidí, kteří se nějakým řízením osudu dostali před soud.

Chovejme se k „našim“ účastníkům tak, jak bychom si přáli, aby se soudce choval k nám, kdybychom byli na jejich místě. To je dobrá metoda nejen u soudu, ale v životě vůbec. Po téměř třiceti letech právnické praxe si stále troufám tvrdit, že slušnost a zdvořilost se vyplatí. Jednotlivci i celé justici. A přitom nic nestojí.

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu ČR

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - červen 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

Další články:

- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #12: Skrytá slabina úspěchu: zakladatelský paradox v řízení bohatství](#)
- [Prémiový rezidenční komplex Bakers Court přináší na realitní trh komfortní bydlení s 5* službami](#)
- [ESG Simple jako praktická opora pro ESG reporting malých a středních podniků](#)
- [Partner BBH Tomáš Sedláček obdržel prestižní ocenění „Lawyer of the Year“ na IFLR Europe Awards 2026 v Londýně](#)
- [LEAGLE.ONE: Kdo pomůže dětem vybrat správnou cestu, když dnešní profese zítra nemusí existovat?](#)
- [Jindřich Fuka novým advokátem Aegis Law](#)
- [LEAGLE.ONE: Advokacie po nástupu AI: Kdo se přizpůsobí, získá náskok. Kdo ne, může zůstat pozadu](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Český Deloitte Legal posiluje: Jiřina Procházková jmenována CE partnerkou](#)
- [V lednu přišel šok. Ze seznamu zmizely tisíce soudních překladatelů](#)
- [LEAGLE.ONE: Triangle Family Office #11: Mezigenerační převod majetku: Největší chyba je neudělat nic](#)